

ÓVODAPEDAGÓGUS SZAK

Záróvizsga tétel

1. tétel

- a) A hazai óvodai nevelés kialakulásának főbb csomópontjai. A magyar óvodaügy nagy egyéniségei. Reformpedagógiák megjelenése a magyar óvodai nevelésben (*Nevelés és gyermekkortörténet*)
- b) Az egészséges életmódra nevelés feladatai, tartalma és módszerei az óvodában. A testi és mentális egészség védelmének elvi és gyakorlati kérdései. Az élményszerű óvodai életmódszervezés lehetőségei. Az óvodás gyermek életritmusa, napirendje. (*Egészséges életmódra nevelés az óvodában, gondozási ismeretek*)

2. tétel

- a) Az óvoda mint köznevelési intézmény. Az óvoda helye a köznevelési intézmények rendszerében. Az óvodai nevelést szabályozó törvényi elvárások, központi és helyi dokumentumok. Az óvoda külső kapcsolatrendszere. Intézményi önértékelés az óvodában: az önértékelés céljai, folyamata, szintjei, az információgyűjtés eszközei. (*Óvodapedagógiai és módszertani alapismeretek; Intézményi önértékelés*)
- b) A balesetmegelőzés és az elsősegélynyújtás helye és szerepe az óvodában. Az óvodapedagógus feladata és az óvodai környezet kialakítása a prevenció érdekében. (*Balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás*)

3. tétel

- a) A pedagógus értelmiségi szerepvállalása. Az óvodapedagógus hivatása. Az óvodapedagógus mintaadó szerepe. Az óvodapedagógusi kompetenciák értelmezése. A nevelési attitűd, stílus értelmezése, fajtái, jellemzői, hatásmechanizmusai a gyermeki személyiség alakulására. Az óvodai nevelés módszerei. (*Óvodapedagógiai és módszertani alapismeretek, Neveléselmélet*)
- b) Az érzelmi nevelés helye, szerepe, eszközrendszere az óvodai nevelésben. Az óvodáskorú gyermek érzelmi fejlődésének jellemzői. Az érzelmi és indulati élet formái. Az érzelmek szerepe a játék, mese és rajzos foglalkozásokban. Az óvodapedagógus szerepe az érzelmi nevelésben. (*Általános lélektan és fejlődépszichológia, Személyiséglélektan és pedagógiai pszichológia*)

4. tétel

- a) A gyermeki személyiség fejlődését meghatározó alapfeltételek. A személyiségfejlesztés elméletei, jellemzői és lehetőségei óvodáskorban. A gyermek megismerése az óvodában. A gyermek fejlődésének nyomon követését szolgáló eszközök és módszerek. (*Általános lélektan és fejlődépszichológia, Személyiséglélektan és pedagógiai pszichológia*)
- b) Erkölcsi nevelés, tapasztalatszerzés az óvodában. Az erkölcsi értékek közvetítése. Magatartásformálás. Az óvodában kialakítható erkölcsi értékek. Az óvodapedagógus mintaadó szerepe. (*Óvodapedagógiai és módszertani alapismeretek; Etika, pedagógusétika, filozófia*)

5. tétel

- a) Személyiségfejlődés zavarai gyermekkorban: szorongás, pánik, alvászavarok, enurézis, enkoprézis és kezelése. (*Személyiséglélektan és pedagógiai pszichológia*)
- b) A gyermeki kommunikáció sajátosságai. Az anyanyelvi fejlődés folyamata, a fejlődést meghatározó tényezők. A nyelvi és kommunikációs nevelés feladatai, megvalósítása az óvodában. (*A beszédfejlődés segítése, beszédművelés, beszédtechnika; A verselés-mesélés módszertana; Magyar nyelv*)

6. tétel

- a) Az óvodai nevelés tervezése: a tervezés alapkérdései, alapelvei. A pedagógiai tudatosság érvényesülése az óvodai nevelésben. Az alternatív óvodai pedagógia programok közös jellemzői. Egy reformpedagógiához köthető program bemutatása. *(Óvodapedagógiai és módszertani alapismeretek; Alternatív óvodai programok)*
- b) A beszéd és beszédviselkedés az óvodában. Az óvodapedagógus beszédmintája, beszédhelyzetek. Az óvodáskorú gyermek beszéd szintjének (beszédpercepció, beszédprodukción) mérése. A fejlesztés lehetőségei és módjai. A beszédfejlődés zavarai. A leggyakoribb beszédhibák. Az elektív mutizmus. *(A beszédfejlődés segítése, beszédművelés, beszédtechnika)*

7. tétel

- a) A nevelési folyamat jellemzői. A nevelés cél- és feladatrendszere, az óvodai nevelés sajátosságai az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja tükrében. A nevelés, mint érték közvetítés. *(Nevelélmélet)*
- b) Az óvodai irodalmi nevelés célja, feladatai, módszerei. A gyermekirodalom óvodában bemutatható műfajai, szerepük és hatásuk a gyermeki személyiség alakulására. A drámapedagógia lehetőségei az óvodában. *(Verselés, mesélés módszertana; Drámapedagógia az óvodában)*

8. tétel

- a) A csoport, mint a szocializáció és individualizáció színtere. Az óvodás gyermek társas viselkedésének jellemzői. A szocializáció folyamata, a család szerepe a szocializációban. Az óvoda és a család kapcsolatrendszere. A családsegítés és a családdal való együttműködés különböző lehetőségei. *(Személyiséglélektan és pedagógiai pszichológia; Nevelésszociológia)*
- b) A gyermekirodalom fogalma. A mondóka, a mese, a gyermekvers műfaji jellemzői és fontosabb típusai. Mese- és gyermekirodalmi gyűjtemények. *(Bevezetés a gyermekirodalomba I.)*

9. tétel

- a) Az óvodapedagógus és a szülők kapcsolata. A kommunikáció típusai. A szülői értekezlet, a tematikus szülői értekezlet és a szülőcsoportos megbeszélés megvalósításának lehetőségei. *(Szülőcsoportos beszélgetés)*
- b) Az óvodáskor jellemző játékfajtái. A gyermeki játéktevékenység fejlődésének pedagógiai-pszichológiai összefüggései. Az óvodapedagógus szerepe a játék kibontakoztatásában, a játszó feltételek biztosításában és a játék támogatásában. A játszóképesség. A játék személyiségfejlesztő hatása. *(Játékpedagógia és módszertana I., II.; Általános lélektan és fejlődéspszichológia)*

10. tétel

- a) Segítő kommunikáció és a problémamegoldás lehetőségei (krízisek, traumák feldolgozása) az óvodában. A bizalmi légkör és a környezeti tényezők szerepe. A segítő beszélgetéshez szükséges alapkészségek: empátia és kommunikáció. Krízisek a gyermek életében. Veszteségek feldolgozása, gyász, válási krízis hatása a gyermekre. *(Segítőbeszélgetés és pszichológia, Személyiséglélektan és pedagógiai pszichológia)*
- b) A tanulás pedagógiai pszichológiai jellemzői, sajátos formái a gyermekcsoportokban. A játék és a tanulás szerepe az óvodáskorú gyermek személyiségének fejlődésében. *(Játékpedagógia és módszertana I., II.; Általános lélektan és fejlődéspszichológia)*

11. tétel

- a) A konfliktusok típusai és megoldásának lehetőségei az óvodában. A klasszikus és a resztoratív konfliktuskezelés a prevencióban, a szociális kompetenciák kialakításában és a konfliktusok megoldásában. *(Resztoratív technikák)*
- b) A bábjáték alkalmazásának pedagógiai követelményei a tevékenység-motivációban, a pedagógiai bábjátékban és a mesék bábszínpadra vitelekor. *(Bábmódszertan)*

12. tétel

- a) Az ÓNOAP gyermekképe, óvodaképe. A gyermekvédelem rendszere. Gyermeki jogok és az óvodai gyermekvédelem. Az óvodapedagógus általános és speciális gyermekvédelmi feladatai. *(Gyermekvédelem az óvodában)*
- b) A zenei nevelés hatása a gyermek általános fejlődésére. A zenei képességfejlesztés területei, feladatai, módszerei. Az óvodai zenei nevelés célja. *(Ének-zene módszertana, I., II.)*

13. tétel

- a) Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek csoportjai, óvodai ellátásuk. Együttműködés más segítő szakemberekkel. A differenciálás pedagógiai kérdései és lehetőségei az óvodában. *(Kiemelt figyelmet és különleges gondozást igénylő gyermekek nevelése)*
- b) Komplex fejlesztés a népi játékokon keresztül. A dalos játék mint az óvodai zenei nevelés alapja. *(Énekes játék, gyermektánc)*

14. tétel

- a) A tehetség fogalma, összetevői, tehetségmodellek. A tehetséges gyermekek felismerésének és kiválasztásának problematikája. A tehetségfejlesztés módszerei és szervezeti formái az óvodában. *(Személyiséglélektan és pedagógiai pszichológia)*
- b) A vizuális kultúra és kommunikáció fogalma és jellemzői. Az illusztráció szerepe a gyermekkönyvekben, a képeskönyvek jellemzői, óvodai felhasználásuk. *(Vizuális kommunikáció és kultúra)*

15. tétel

- a) Az integráció fogalma, típusai, szintjei. Az inklúzió objektív és szubjektív feltételei, előnyei. A sajátos nevelési igényű gyermekek inkluzív óvodai nevelése. *(Integrált-inkluzív nevelés)*
- b) A vizuális nevelés az óvodában, helye a nevelés folyamatában, hatása a személyiség alakulására. *(Vizuális nevelés módszertana I., II.)*

16. tétel

- a) A kooperatív tanulás alapelvei. A kooperatív csoportok megszervezése, jellemzői, kooperatív szerepek. Kooperatív technikák az óvodában. Az óvodapedagógus szerepe a kooperatív technikák alkalmazásában. *(Kooperatív módszerek az óvodában)*
- b) A gyermek mozgásfejlődése. A mozgásfejlődés és a személyiségfejlődés összefüggései. A testérzékelés, testkép, ritmusérzék és mozgáskészség fejlesztése mondókákkal, énekes játékokkal. *(Óvodai mozgásfejlesztés és módszertana)*

17. tétel

- a) Az óvoda-iskola átmenet pedagógiai - pszichológiai kérdései. Az óvodapedagógus speciális feladatai az átmenet időszakában. Az iskolaérettség vizsgálati módszerei. Tanulási zavarok gyanújelei óvodáskorban. *(Általános lélektan és fejlődépszichológia, Személyiséglélektan és pedagógiai pszichológia)*
- b) Természetismeret és természetvédelem az óvodában. A külső világ tevékeny megismerésének feladatai. A környezettudatos magatartás tartalma, formálásának lehetőségei. A tevékenységek szerepe a környezet megismerésében: játék, egyszerű munka, kezdeményezett, spontán és tervszerű foglalkozások. *(Környezeti nevelés és módszertana; Természetismeret és természetvédelem alapjai, fenntartható fejlődési alapismeretek)*

18. tétel

- a) Az óvodai projektek reformpedagógiai gyökerei, komplex fejlesztő hatása. A projektek tervezése, szervezése, megvalósítása és értékelése. *(Projektpedagógia)*
- b) A környező világ matematikai viszonylatainak megismerése, értelmezése. A matematikai fejlesztés lehetőségei az óvodában. *(Matematika és módszertana I., II.)*

19. tétel

- a) Digitális pedagógia az óvodában: digitális eszközhasználat jellemzői óvodáskorúak körében, a digitális eszközhasználat előnyei, hátrányai, alkalmazások kiválasztásának szempontjai. *(Digitális pedagógiai az óvodában; Informatikai alkalmazások használata a kisgyermekkorban)*
- b) Szociális szükségletek, a szociális tanulás folyamata. A szociális kompetencia, a szociális készségek fejlesztési lehetőségei és módjai az óvodai csoportokban. Az óvodapedagógus feladatai a szociális kompetenciák fejlesztésében. *(Családszociológia)*